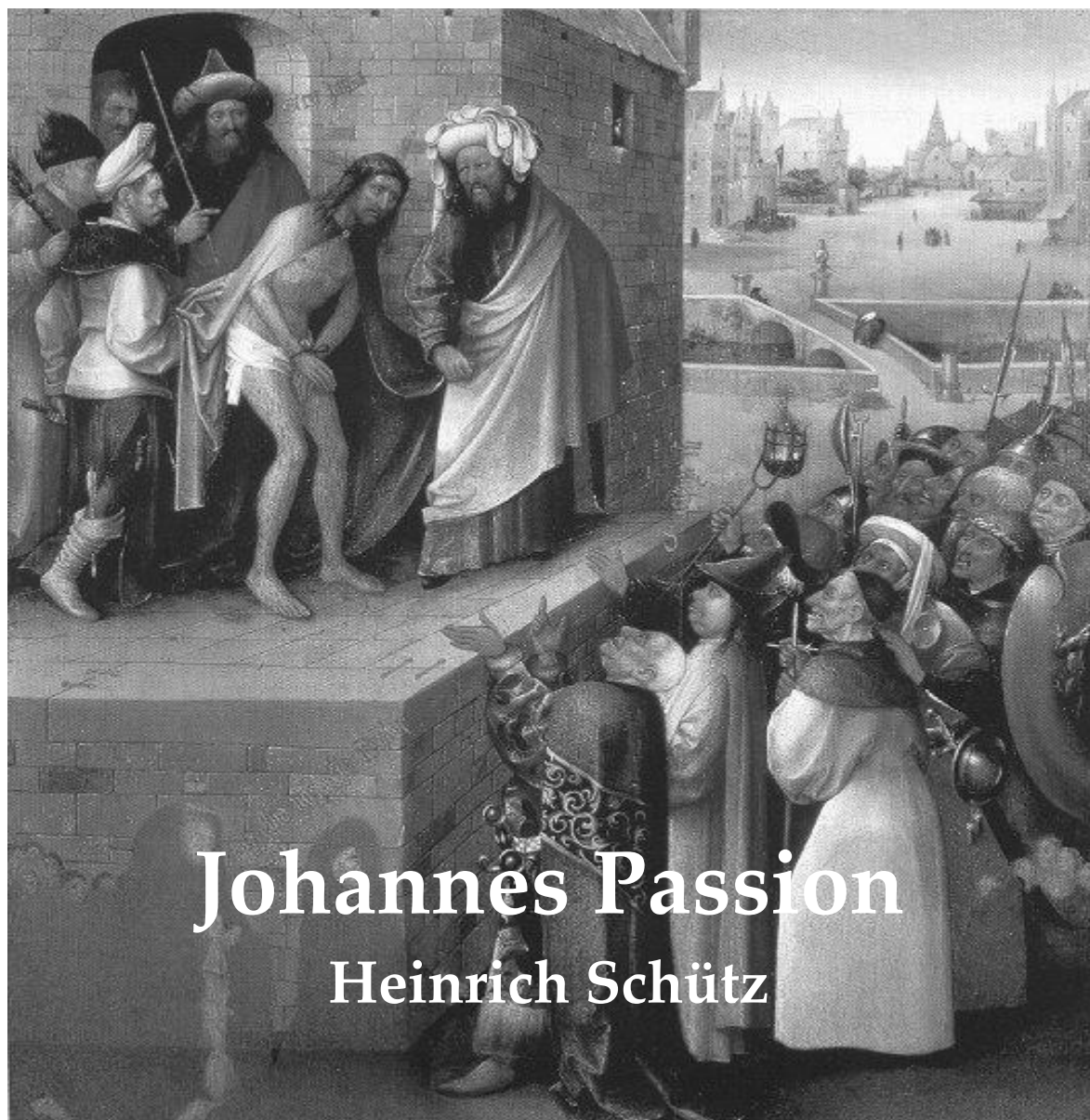

Het Amersfoorts Kamerkoor

o.l.v. Jos Leussink

Johannes Passion

Heinrich Schütz

m.m.v. Jan Fekke Ybema, tenor; Emile van der Peet, tenor;
Peter Schoenaker, bariton

dinsdag 18 maart 2008 om 20.00 uur

St. Ansfriduskerk

Jacob Catslaan 28 te Amersfoort (achter ziekenhuis De Lichtenberg)

Entree € 10,- (cjp/studentenkaart/donateurs € 5,-) inclusief programmaboekje

Jos Leussink zette zijn eerste schreden in de muziek als sopraantje in het koor van zijn vader. Daarnaast ontwikkelde hij zich als pianist en organist. Hij voltooide zijn studie muziekwetenschap aan de Universiteit van Utrecht in 1975. In datzelfde jaar werd hij dirigent van het Amersfoorts Kamerkoor. Voor koordirectie stak hij zijn licht op bij Kurt Thomas, Jaap Hillen, Jan Boogaarts, Stephane Caillat, Philippe Caillard en Claus Martin Ziegler. Sinds 1978 is hij ook dirigent van het ASKO Kamerkoor in Amsterdam, dat uitsluitend hedendaagse muziek brengt. Gedurende meer dan twintig jaar was hij programmamaker klassieke muziek voor de KRO. Jos is als docent koordirectie verbonden aan het Conservatorium te Zwolle.

Het Amersfoorts Kamerkoor is een gemengd koor met zesentwintig leden. Het is in 1972 opgericht door Andries Clement en staat sinds 1975 onder leiding van Jos Leussink. In 1979 werd het koor lid van de Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst. Het koor bestaat uit enthousiaste amateurs die ernaar streven op muzikaal hoog niveau te zingen. De samenstelling van het programma is met de muziekwetenschapper Jos Leussink in muzikaal kundige handen: boeiend, niet alledaags repertoire. Dit toonkunstkoor brengt "juweeltjes" ten gehore die zelden worden uitgevoerd en een genot zijn voor de ware muziekliefhebber. Het repertoire omvat een breed scala aan muziekstijlen en stromingen, van Renaissance tot heden. Zo zijn er werken uitgevoerd van Nederlandse componisten als Joep Straesser en Wim Franken, maar ook van oude bekenden als Monteverdi, Brahms en Mozart. Verder worden er regelmatig Kerst- en Passieconcerten gegeven. Er wordt hoofdzakelijk "a cappella" gezongen. Bij speciale gelegenheden werkt het koor samen met solisten, ensembles of andere koren. Het Amersfoorts Kamerkoor geeft doorgaans twee concerten per jaar. Daarnaast treedt het koor incidenteel op bij bijzondere gelegenheden, zoals inloopconcerten, korendag, e.d. Hoewel het koor meestal te horen is in Amersfoort, treedt het ook op buiten de stadsgrenzen. Zo zijn er concerten gegeven in o.a. Harderwijk, Utrecht, Arnhem, Zwolle, Hoensbroek, Veere, Brunssum, Maarn, Den Haag en Liberec (Tsjechië).

Sopranen

Helma Eijck
Chris van der Grinten
Simone Houtman
Willemien Koster
Claudia Witlam-Kuhnt
Ridie Wüthrich
Martine Giesbers
Hedwig Schopping

Tenoren

Henk van Andel
Ulrich Bessel
Ruud te Nuijl
Remko van der Vos
Jan van der Zwan
Jan Willem Lignac

Alten

Laura de Boer
Hanneke de Gier
Anja van Maaren
Yvonne Meijer
Els Monquil
Trees Veerkamp
Jennifer Waller-Mulder

Bassen

Arnold van Berkel
Henri Brokaar
Peter Bruinsma
Diederik van Essel
Hobbe Waller

Informatie

Zie voor meer informatie www.amersfoortskamerkoor.nl

Ook kunt u contact opnemen met de secretaris: Hobbe Waller, Anna Palownalaan 77, 3818 GC Amersfoort, telefoon: 033 461 2128, info@amersfoortskamerkoor.nl

PROGRAMMA

Cantiones Sacrae:

Aspice, pater piissimum filium (SWV 73)

Nonne hic est (SWV 74)

Reduc, domine deus meus (SWV 75)

Historia des Leidens und Sterbens unsers Herrn und Heilandes
Jesu Christi nach dem Evangelisten St. Johannem (SWV 481)

Also hat Gott die Welt geliebt (SWV 380)

Heinrich Schütz (1585 – 1672)

Het actieve leven van Heinrich Schütz - precies 100 jaar eerder geboren dan Bach - viel voor een groot deel samen met de erbarmelijke omstandigheden, die werden veroorzaakt door de Dertigjarige Oorlog in Duitsland. Omdat zijn ouders niets zagen in een muzikale loopbaan, ontkwam hij, nadat zijn stem was gebroken, niet aan een ordentelijke studie aan de universiteit van Marburg in "andere zaken dan muziek". Maar landgraaf Moritz van Hessen-Kassel, die zich over hem had ontfermd, stuurde hem naar Venetië voor een studie bij Giovanni Gabrieli.

Al spoedig na terugkeer maakte hij naam als componist, met als gevolg dat de keurvorst in Dresden hem eerst leende, daarna aftroggelde van de landgraaf, die weliswaar tegenstribbelde, maar daarin niet verder kon gaan dan de politieke krachtsverhoudingen hem toestonden. Vanaf 1617 was Schütz volledig in functie aan het hof in Dresden.

Hij reisde nog eens naar Venetië en raakte daar onder de indruk van Monteverdi's nieuwe stijl, die toen nog niet was doorgedrongen in Duitsland.

Schütz was acht jaar gelukkig getrouwd met zijn jongere vrouw Magdalena. Toen zij in 1627 na een korte ziekte overleed, voelde hij zich niet bij machte om voor hun twee dochttertjes, van wie de oudste nog geen vier was, te zorgen. Dat liet hij over aan zijn schoonmoeder. In tegenstelling tot wat toen gebruikelijk was, hertrouwde hij niet.

De oorlog die elders in Duitsland begon tussen katholieken en protestanten, ging aanvankelijk aan Sachsen voorbij. De zaken compliceerden, toen Zweedse legers Duitsland binnenvielen. Sachsen raakte actief betrokken bij de strijd. Toen ook Frankrijk zich ermee ging bemoeien, waren de gevolgen nog desastreuze. Vernielingen, verschroeide aarde, hongersnood, moord en doodslag door het hele land.

In de eerste jaren van de oorlog nam het aantal musici van de hofkapel dramatisch af. Maar ook na de oorlog, beëindigd met de vrede van Münster in 1648, was het hof niet in staat om zijn musici te betalen. Schütz schreef bij herhaling aan de "allernädigste" keurvorst en wees hem op de erbarmelijke toestanden waarin zijn muzikanten verkeerden. Sommigen hadden al meer dan een jaar geen salaris ontvangen. Zijn brieven bleven zonder gevolgen en kwamen ongelezen terug. Schütz probeerde de allergrootste nood te lenigen door met eigen middelen in te springen, maar hij liep al spoedig tegen grenzen aan.

Toen de keurvorst eigenmachtig een aantal Italiaanse musici aanstelde, was dat aanleiding tot scherpe verwijten aan het adres van Schütz. Hij was immers verantwoordelijk voor het functioneren van de hofkapel; zijn muzikanten dachten, dat hij de hand had in deze benoemingen. Uit zijn correspondentie blijkt, dat Schütz ten einde raad was. Hij was nu vijftenzestig, doodmoe en hij begon slecht te zien. Hij

zou liever dood zijn dan door te moeten werken onder deze omstandigheden. Maar zijn verzoeken om met pensioen te mogen gaan werden genegeerd, nog twintig jaar lang.

Hoewel bezorgd dat hij zou worden ingehaald door jongere collega's met een modernere manier van schrijven, bleef Schütz componeren in zijn eigen stijl, tot hij zijn werk bekroonde met een magistrale zetting voor acht stemmen van de omvangrijke psalm 119. Samen met een bondige zetting van psalm 100 en van het Deutsches Magnificat voegde hij die samen onder de titel 'Schwanengesang'. Hij was nu vijftig en beschouwde zijn leven als voltooid. Ook zijn nederige verzoek aan de keurvorst om dit werk uitgevoerd te mogen horen door acht goede zangers werd niet gehonoreerd.

De motetten uit de 'Cantiones Sacrae' verschenen in druk in 1625, maar zijn vermoedelijk eerder geschreven, dus door een betrekkelijk jonge Schütz. In zijn oeuvre doen ze enigszins archaisch aan, een indruk die versterkt wordt door het gebruik van Latijnse teksten. Toch klinkt zijn leertijd bij Gabrieli er in door, want de strenge polyfonie gaat hand in hand met een evident op de tekst en tekstbetekenis geënte inventie. Ritme en melodie volgen de woorden op de voet. Samen vormen de drie motetten een eenheid als *Meditatio passionis*, een bezinning op het lijden.

Hoogbejaard, hij was al tachtig jaar, schreef Schütz een aantal ongeleide passiones, waaronder de 'Historia des Leidens und Sterbens unsers Herrn und Heilandes Jesu Christi nach dem Evangelisten St. Johannem'. De sobere reciteerstijl van de solisten is effectief en expressief op een geraffineerde en ingehouden manier tegelijk. Die contrasteert met de extraverte, sterk beeldende tutti-koren van menigten, lansknechten en farizeeërs. De tekst wordt retorisch uitgebeend en versterkt, onder meer door subtiel gevarieerde herhaling, een voortdurende schakering in ritmisch opzicht en door melodische vindingrijkheid.

Schütz beperkte zich tot de bijbeltekst van Johannes, hoofdstukken 18 en 19 tot en met vers 30. Hij voegde geen koralen of aria's toe.

De passie begint na het laatste avondmaal, in de Hof van Olijven en eindigt met het sterven van Christus. Wel omsloot hij de passie met twee sobere motetten: één waarin het lijdensverhaal wordt aangekondigd, en een slotkoor op de liedtekst 'O hilf, Christe, Gottes Sohn'.

Het motet waarmee dit programma wordt besloten, is vijfstemmig en afkomstig uit de bundel *Geistliche Chormusik* uit 1648. (In dat jaar werd de vrede van Münster gesloten, waarmee er een einde kwam aan de Dertigjarige Oorlog in Duitsland en aan de Tachtigjarige Oorlog in de Nederlanden). Het is duidelijk moderner, retorischer dan de 'Cantiones Sacrae', waarmee dit programma begon. De polyfonie doet een stap terug ten gunste van een collectieve declamatie in alle stemmen tegelijk. Het is alsof de lessen van Monteverdi er onverkort in doorklinken.

Cantiones Sacrae

Aspice, pater, piissimum filium
pro me tam impia passum.
respice, clementissime rex, quis patitur
et reminiscere benignus quo pro patitur.

*Aanschouw, vader, uw allerliefste zoon,
die voor mij zo verschrikkelijk heeft geleden;
zie om, zachtmoedigste koning, naar hem die
lijdt en gedenk welwillend voor wie hij lijdt.*

Nonne hic est, mi domine, innocens ille
quem ut servum redimeres, filium
tradidisti?

*Is deze, mijn heer, niet onschuldig, dien gij
om een slaaf vrij te kopen als uw zoon hebt
uitgeleverd?*

Reduc, domine deus meus, oculos
maiestatis tuae
super opus ineffabilis pietatis;
intuere dulcem natum, toto corpore
extensum
cerne manus innoxias pie manantes
sanguine
et remitte placatus scelera
quae patrarunt manus meae.

*Wend opnieuw uw majesteitelijke blik, heer
mijn god, naar het werk van onuitsprekbare
liefdadigheid;
Richt uw blik op de zoetgeborene, zijn hele
lichaam uitgestrekt
bezie met liefde zijn onschuldige handen, die
druipen van het bloed
en vergeef verzoend de misdaden
die mijn handen begingen.*

Historia des Leidens und Sterbens unsers Herrn und Heilandes Jesu Christi nach dem Evangelisten St. Johannem (SWV 481)

INTROITUS

Das Leiden unsers Herren Jesu Christi,
wie uns das beschreibet der heilige
Evangeliste Johannes.

*Het lijden van onze Here Jezus Christus,
zoals dat beschreven is door de heilige
evangelist Johannes.*

EVANGELIST

Da Jesus solches geredet hatte, ging er
hinaus mit seinen Jüngern über den
Bach Kidron, da war ein Garten, darein
ging Jesus und seine Jünger. Judas aber,
der ihn verriet, wußte den Ort auch,
denn Jesus versammelte sich oft
daselbst mit seinen Jüngern. Da nun
Judas zu sich genommen hatte die
Kriegsschar und der Hohenpriester und
Pharisäer Diener, kommt er dahin mit

*Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit met
Zijn discipelen over de beek Kedron, waar
een hof was, in welchen Hij ging, en Zijn
discipelen. En Judas, die Hem verried, wist
ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls
vergaderd was geweest met Zijn discipelen.
Judas dan, genomen hebbende de bende
[krijgsknechten] en [enige] dienaars van de
overpriesters en Farizeeën, kwam aldaar met
lantaarnen, en fakkelen, en wapenen.*

Fackeln, Lampen und mit Waffen. Als nun Jesus wußte alles, was ihm beegnen sollte, ging er hinaus und sprach zu ihnen:

JESUS

Wen suchet Ihr?

EVANGELIST

Sie antworteten ihm:

DIE JUDEN

Jesum von Nazareth.

EVANGELIST

Jesus spricht zu Ihnen:

JESUS

Ich bins.

EVANGELIST

Judas aber, der ihn verriet, stund auch bei ihnen. Als nun Jesus zu ihnen sprach: Ich bins, wichen sie zurücke und fielen zu Boden. Da fragte er sie abermals:

JESUS

Wen suchet Ihr?

Sie aber sprachen:

DIE JUDEN

Jesum von Nazareth.

EVANGELIST

Jesus antwortet:

JESUS

Ich hab es euch gesagt, daß ichs sei, suchet ihr denn mich, so lasset diese gehen.

EVANGELIST

Auf daß das Wort erfüllet würde, welches er saget: Ich habe der keinen verloren, die du mir gegeben hast. Da hatte Simon Petrus ein Schwert und zog es aus und schlug nach des Hohenpriesters Knecht und hieb ihm sein recht Ohr ab, und der Knecht hieß Malchus.

Da sprach Jesus zu Petro:

JESUS

Stecke dein Schwert in die Scheide. Soll ich den Kelch nicht trinken, den mir mein Vater gegeben hat?

Jesus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen:

Wien zoekt gij?

Zij antwoordden Hem:

Jesus den Nazarener.

Jesus zeide tot hen:

Ik ben het.

En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde. Hij vraagde hun dan wederom:

Wien zoekt gij?

En zij zeiden:

Jesus den Nazarener.

Jesus antwoordde:

Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan.

Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren. Simon Petrus dan, hebbende een zwaard, trok hetzelfde [uit], en sloeg des hogepriesters dienstknecht, en hieuw zijn rechteroor af. En de naam van den dienstknecht was Malchus. Jezus dan zeide tot Petrus:

Steek uw zwaard in de schede. Den drinkbeker, dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken?

EVANGELIST

Die Schar aber und der Oberhauptmann und die Diener der Juden nahmen Jesum und bunden ihn und führeten ihn aufs erste zu Hannas, der war Caiphas Schwäher, welcher des Jahres Hohenpriester war. Es war aber Caiphas, der den Juden riet, es wäre gut, daß ein Mensch umbracht würde für das Volk.

Simon Petrus aber folgete Jesu nach und ein ander Jünger. Derselbige Jünger war dem Hohenpriester bekannt und ging mit Jesu hinein in des Hohenpriesters Palast. Petrus aber stund draußen für der Tür. Da ging der andere Jünger, der dem Hohenpriester bekannt war, hinaus und redet mit der Türhüterin und führet Petrum hinein. Da sprach die Magd, die Türhüterin, zu Petro:

DIE MAGD

Bist du nicht auch dieses Menschen Jünger einer?

EVANGELIST

Er aber sprach:

PETRUS

Ich bins nicht.

EVANGELIST

Es stunden aber die Knechte und Diener und hatten ein Kohlfeuer gemacht, denn es war kalt, und wärmten sich. Petrus aber stund auch bei ihnen und wärmete sich. Aber der Hohepriester fragete Jesum um seine Jünger und um seine Lehre. Jesus aber antwortet ihm:

JESUS

Ich habe frei öffentlich geredet für der Welt, ich habe allezeit gelehret in der Schule und in dem Tempel, da alle Juden zusammenkommen, und habe nichts im Verborgenen geredet; was fragst du mich darum, frage die darum, die gehöret haben, was ich zu ihnen geredet

De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk, en bonden Hem; En leidden Hem henen, eerst tot Annas; want hij was de vrouws vader van Kajafas, welke deszelven jaars hogepriester was. Kajafas nu was degene, die den Joden geraden had, dat het nut was, dat een Mens voor het volk stierve.

En Simon Petrus volgde Jezus, en een ander discipel. Deze discipel nu was den hogepriester bekend, en ging met Jezus in des hogepriesters zaal. En Petrus stond buiten aan de deur. De andere discipel dan, die den hogepriester bekend was, ging uit, en sprak met de deurwaarster, en bracht Petrus in.

De dienstmaagd dan, die de deurwaarster was, zeide tot Petrus:

Zijt ook gij niet uit de discipelen van dezen Mens?

Hij zeide:

Ik ben niet.

En de dienstknechten en de dienaars stonden, hebbende een kolenvuur gemaakt, omdat het koud was, en warmden zich.

Petrus stond bij hen, en warmde zich.

De hogepriester dan vraagde Jezus van Zijn discipelen, en van Zijn leer. Jezus antwoordde hem:

Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld; Ik heb allen tijd geleerd in de synagoge en in den tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen; en in het verborgen heb Ik niets gesproken. Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten, wat Ik gezegd heb.

habe. Siehe, dieselbigen wissen, was ich gesaget habe.

EVANGELIST

Als er aber solches redete, gab der Diener einer, die dabei stunden, Jesu einen Backenstreich und sprach:

DER KNECHT

Solltest du dem Hohenpriester also antworten?

EVANGELIST

Jesus sprach:

JESUS

Habe ich übel geredt, so beweise es, daß es böse sei, habe ich aber recht geredt, was schlägest du mich?

EVANGELIST

Und Hannas sandte ihn gebunden zu dem Hohenpriester Caiphas. Simon Petrus aber stund und wärmet sich. Da sprachen sie zu ihm:

DIE JUDEN

Bist du nicht seiner Jünger einer?

EVANGELIST

Er verleugnete aber und sprach:

PETRUS

Ich bins nicht.

EVANGELIST

Spricht des Hohenpriesters Knecht einer, ein Gefreundter des, dem Petrus das Ohr abgehauen hatte:

DER KNECHT

Sahe ich dich nicht im Garten bei ihm?

EVANGELIST

Da verleugnet Petrus abermal, und alsobald krähet der Hahn. Da führeten sie Jesum von Caipha für das Richthaus und es war früh, und sie gingen nicht in das Richthaus, auf daß sie nicht unrein würden, sonder Ostern essen möchten. Da ging Pilatus zu ihnen heraus und sprach:

PILATUS

Was bringet ihr für Klage wider diesen Menschen?

En als Hij dit zeide, gaf een van de dienaren, die daarbij stond, Jezus een kinnebakslag, zeggende:

Antwoordt Gij also den hogepriester?

Jezus antwoordde hem:

Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade; en indien wel, waarom slaat gij Mij?

Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kajafas, den hogepriester. En Simon Petrus stond en warmde zich. Zij zeiden dan tot hem:

Zijt gij ook niet uit Zijn discipelen?

Hij loochende het, en zeide:

Ik ben niet.

Een van de dienstknechten des hogepriesters, die maagschap was van dengene, dien Petrus het oor afgehouden had, zeide:

Heb ik u niet gezien in den hof met Hem?

Petrus dan loochende het wederom. En terstond kraaide de haan. Zij dan leidden Jezus van Kajafas in het rechthuis. En het was 's morgens vroeg; en zij gingen niet in het rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het pascha eten mochten. Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide:

Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen Mens?

EVANGELIST

Sie antworteten und sprachen zu ihm:

DIE JUDEN

Wäre dieser nicht ein Übeltäter, wir hätten dir ihn nicht überantwortet.

EVANGELIST

Da sprach Pilatus zu ihnen:

PILATUS

So nehmet ihr ihn hin und richtet ihn nach eurem Gesetze.

EVANGELIST

Da sprachen die Juden zu ihm:

DIE JUDEN

Wir dürfen niemand töten.

EVANGELIST

Auf daß erfüllet würde das Wort Jesu, welches er saget, da er deutet, welches Todes er sterben würde. Da ging Pilatus wieder hinein in das Richthaus und rief Jesu und sprach zu ihm:

PILATUS

Bist du der Juden König?

EVANGELIST

Jesus antwortet:

JESUS

Redest du das von dir selbst, oder haben dir es andere von mir gesaget?

EVANGELIST

Pilatus antwortet:

PILATUS

Bin ich ein Jude? Dein Volk und die Hohenpriester haben dich mir überantwortet; was hast du getan?

EVANGELIST

Jesus antwortet:

JESUS

Mein Reich ist nicht von dieser Welt. Wäre mein Reich von dieser Welt, meine Diener würden drob kämpfen, daß ich den Juden nicht überantwortet würde. Aber nun ist mein Reich nicht von dannen.

EVANGELIST

Da sprach Pilatus zu ihm:

Zij antwoordden en zeiden tot hem:

Indien Deze geen kwaaddoener ware, zo zouden wij Hem u niet overgeleverd hebben.

Pilatus dan zeide tot hen:

Neemt gij Hem, en oordeelt Hem naar uw wet.

De Joden dan zeiden tot hem:

Het is ons niet geoorloofd iemand te doden.

Opdat het woord van Jezus vervuld wierd, dat Hij gezegd had, betekenende, hoedanigen dood Hij sterven zoude. Pilatus dan ging wederom in het rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot Hem:

Zijt Gij de Koning der Joden?

Jezus antwoordde hem:

Zegt gij dit van uzelveu, of hebben het u anderen van Mij gezegd?

Pilatus antwoordde:

Ben ik een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan?

Jezus antwoordde:

Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaren gestreden hebben, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

Pilatus dan zeide tot Hem:

PILATUS

So bist du dennoch ein König?

EVANGELIST

Jesus antwortet:

JESUS

Du sagest es, ich bin ein König, ich bin dazu geboren und in die Welt kommen, daß ich die Wahrheit zeugen soll. Wer aus der Wahrheit ist, der höret meine Stimme.

EVANGELIST

Spricht Pilatus zu ihm:

PILATUS

Was ist Wahrheit?

EVANGELIST

Und da er das gesaget, ging er wieder hinaus zu den Juden und spricht zu ihnen:

PILATUS

Ich finde keine Schuld an ihm. Ihr habet aber eine Gewohnheit, daß ich euch einen auf Ostern losgebe, wollet ihr nun, daß ich euch der Juden König losgebe?

EVANGELIST

Da schrienen sie wieder allesamt und sprachen:

DIE GANZE SCHAR

Nicht diesen, sondern Barrabam!

EVANGELIST

Barrabas aber war ein Mörder. Da nahm Pilatus Jesum und geißelte ihn. Und die Kriegesknechte flochten eine Krone von Dornen und setzten sie auf sein Haupt und legten ihm ein Purpurkleid an und sprachen:

DIE KRIEGSKNECHTE

Sei gegrüßet, lieber Judenkönig, sei gegrüßet.

EVANGELIST

Und gaben ihm Backenstreiche. Da ging Pilatus wieder heraus und sprach zu ihnen:

PILATUS

Sehet, ich führe ihn heraus zu euch, daß

Zijt Gij dan een Koning?

Jezus antwoordde:

Gij zegt, dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.

Pilatus zeide tot Hem:

Wat is waarheid?

En als hij dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden, en zeide tot hen:

Ik vind geen schuld in Hem.

Doch gij hebt een gewoonte, dat ik u op het pascha een loslate. Wilt gij dan, dat ik u den Koning der Joden loslate?

Zij dan riepen allen wederom, zeggende:

Niet Dezen, maar Barabbas!

En Barabbas was een moordenaar. Toen nam Pilatus dan Jezus, en geselde [Hem]. En de krijgsknechten, een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten [die] op Zijn hoofd, en wierpen Hem een purperen kleed om; En zeiden:

Wees gegroet, Gij Koning der Joden!

En zij gaven Hem kinnebakslagen. Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot hen:

Ziet, ik breng Hem tot u lieden uit, opdat gij

ihr erkennet daß ich keine Schuld an ihm finde.

EVANGELIST

Also ging Jesus heraus und trug eine Dornenkrone und Purpurkleid, und er spricht zu ihnen:

PILATUS

Sehet, welch ein Mensch!

EVANGELIST

Da ihn die Hohenpriester und die Diener sahen, schrien sie und sprachen:

DER GANZE HAUFE

Kreuzige ihn.

EVANGELIST

Pilatus spricht zu ihnen:

PILATUS

Nehmet ihr ihn hin und kreuziget ihn, denn ich finde keine Schuld an ihm.

EVANGELIST

Die Juden antworteten ihm:

DIE JUDEN

Wir haben ein Gesetze, und nach dem Gesetze soll er sterben, denn er hat sich selbst zu Gottes Sohn gemacht.

EVANGELIST

Da Pilatus das Wort hörete, fürchtet er sich noch mehr und ging wieder hinein in das Richthaus und spricht zu Jesu:

PILATUS

Von wannen bist du?

EVANGELIST

Aber Jesus gab ihm keine Antwort. Da sprach Pilatus zu ihm:

PILATUS

Redest du nicht mit mir, weißt du nicht, daß ich Macht habe, dich zu kreuzigen, und Macht habe, dich los zu geben?

EVANGELIST

Jesus antwortet:

JESUS

Du hättest keine Macht über mich, wenn sie dir nicht wäre von oben herab gegeben, darum, der mich dir überantwortet hat, der hat es größere Sünde.

wetet, dat ik in Hem geen schuld vinde.

Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon, en het purperen kleeed. En [Pilatus] zeide tot hen:

Ziet, de Mens!

Als Hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende:

Kruis Hem, kruis Hem!

Pilatus zeide tot hen:

Neemt gijlieden Hem en kruist Hem; want ik vind in Hem geen schuld.

De Joden antwoordden hem:

Wij hebben een wet, en naar onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelven Gods Zoon gemaakt.

Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij meer bevreesd; En ging wederom in het rechthuis, en zeide tot Jezus:

Van waar zijt Gij?

Maar Jezus gaf hem geen antwoord. Pilatus dan zeide tot Hem:

Spreekt Gij tot mij niet? Weet Gij niet, dat ik macht heb U te kruisigen, en macht heb U los te laten?

Jezus antwoordde:

Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware; daarom die Mij aan u heeft overgeleverd, heeft groter zonde.

EVANGELIST

Von dem an trachtete Pilatus, wie er ihn losließe. Die Juden aber schrieen und sprachen:

DIE JUDEN

Lässest du diesen los, so bist du des Kaisers Freund nicht, denn wer sich zum Könige machet, der ist wider den Kaiser.

EVANGELIST

Da Pilatus das Wort hörete, führete er Jesum heraus und satzte sich auf den Richtstuhl, an die Stätte, die da heißet Hochpflaster, auf Ebräisch aber Gabbatha. Es war aber der Rüsttag in Ostern und die sechste Stunde, und er spricht zu den Juden:

PILATUS

Sehet, das ist euer König.

EVANGELIST

Sie schrieen aber:

DIE JUDEN

Weg, weg mit dem, kreuzige ihn.

EVANGELIST

Spricht Pilatus zu ihnen:

PILATUS

Soll ich euren König kreuzigen?

EVANGELIST

Die Hohenpriester antworteten:

DIE HOHENPRIESTER

Wir haben keinen König, denn den Kaiser.

EVANGELIST

Da überantwortet er ihnen, daß er gekreuziget würde. Sie nahmen aber Jesum und führeten ihn hin, und er trug sein Kreuze und ging hinaus zu der Stätte, die da heißet Schädelstätt, welche heißet auf Ebräisch Golgatha. Allda kreuzigten sie ihn, und mit ihm zweene andere zu beiden Seiten, Jesum aber mitten inne. Pilatus aber schrieb eine Überschrift und satzte sie auf das Kreuze, und es war geschrieben: Jesus

Van toen af zocht Pilatus Hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende:

Indien gij Dezen loslaat, zo zijt gij des keizers vriend niet; een iegelijk, die zichzelven koning maakt, wederspreekt den keizer.

Als Pilatus dan dit woord hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder op den rechterstoel, in de plaats, genaamd Lithostrotos, en in het Hebreuws Gabbatha.

En het was de voorbereiding van het pascha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden:

Ziet, uw Koning!

Maar zij riepen:

Neem weg, neem weg, kruis Hem!

Pilatus zeide tot hen:

Zal ik uw Koning kruisigen?

De overpriesters antwoordden:

Wij hebben geen koning, dan den keizer.

Toen gaf hij Hem dan hun over, opdat Hij gekruist zou worden. En zij namen Jezus, en leidden [Hem] weg. En Hij, dragende Zijn kruis, ging uit naar de [plaats], genaamd Hoofdschedelplaats, welke in het Hebreuws genaamd wordt Golgotha; Alwaar zij Hem kruisten, en met Hem twee anderen, aan elke zijde een, en Jezus in het midden. En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette [dat] op het kruis; en er was geschreven: Jezus de Nazarener de Koning der Joden.

von Nazareth, der Juden König.
Diese Überschrift lasen viel Juden, denn die Stätte war nahe bei der Stadt, da Jesus gekreuziget ist, und es war geschrieben auf ebräische, griechische und lateinische Sprache. Da sprachen die Hohenpriester der Juden zu Pilato:

DIE HOHENPRIESTER

Schreibe nicht: der Juden König, sondern: daß er gesagt habe: Ich bin der Juden König.

EVANGELIST

Pilatus antwortet:

PILATUS

Was ich geschrieben habe, das habe ich geschrieben.

EVANGELIST

Die Kriegesknechte aber, da sie Jesum gekreuziget hatten, nahmen sie seine Kleider und machten vier Teil, einem jeglichen Kriegesknechte ein Teil, dazu auch den Rock. Der Rock aber war ungenähet, von oben an gewirket durch und durch. Da sprachen sie untereinander:

DIE KRIEGSKNECHTE

Lasset uns den nicht zuteilen, sondern darum losen, wes er sein soll.

EVANGELIST

Auf daß erfüllet würde die Schrift, die da saget: Sie haben meine Kleider unter sich geteilet und haben über meinen Rock das Los geworfen. Solches taten die Kriegesknechte. Es stund aber bei dem Kreuze Jesu seine Mutter und seiner Mutter Schwester, Maria, Kleophas Weib, und Maria Magdalena. Da nun Jesus seine Mutter sahe und den Jünger dabei stehen, den er lieb hatte, spricht er zu seiner Mutter:

JESUS

Weib, siehe, das ist dein Sohn

EVANGELIST

Darnach spricht er zu dem Jünger:

Dit opschrift dan lazzen velen van de Joden; want de plaats, waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Grieks, [en] in het Latijn. De overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus:

Schrijf niet: De Koning der Joden; maar, dat Hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.

Pilatus antwoordde:

Wat ik geschreven heb, [dat] heb ik geschreven.

De krijgsknechten dan, als zij Jezus gekruist hadden, namen Zijn klederen, (en maakten vier delen, voor elken krijgsknecht een deel) en den rok. De rok nu was zonder naad, van boven af geheel geweven.

Zij dan zeiden tot elkander:

Laat ons dien niet scheuren, maar laat ons daarover loten, wiens [die] zijn zal;

opdat de Schrift vervuld worde, die zegt: Zij hebben Mijn klederen onder zich verdeeld, en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de krijgsknechten gedaan.

En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder en Zijner moeders zuster, Maria, [de vrouw] van Klopas, en Maria Magdalena. Jezus nu, ziende [Zijn] moeder, en den discipel, dien Hij liefhad, daarbij staande, zeide tot Zijn moeder:

Vrouw, zie, uw zoon.

Daarna zeide Hij tot den discipel:

JESUS

Siehe, das ist deine Mutter.

EVANGELIST

Und von der Stunde an nahm sie der Jünger zu sich. Darnach als Jesus wußte, daß schon alles vollbracht war, daß die Schrift erfüllet würde, sprach er:

JESUS

Mich dürstet.

EVANGELIST

Da stund ein Gefäße voll Essig, sie aber fülleten einen Schwamm mit dem Essige und legten ihn um einen Ysopen und hieltens ihm dar zum Munde. Da nun Jesus den Essig genommen hatte, sprach er:

JESUS

Es ist vollbracht!

EVANGELIST

Und neiget das Haupt und verschied.

BESCHLUSS

O hilf, Christe, Gottes Sohn, durch dein bitter Leiden, daß wir dir stets untertan, all Untugend meiden, deinen Tod und sein Ursach, fruchtbarlich bedenken, dafür, wiewohl arm und schwach, dir Dankopfer schenken.

Zie, uw moeder.

En van die ure aan nam haar de discipel in zijn [huis]. Hierna Jezus, wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden, zeide:

Mij dorst.

Daar stond dan een vat vol ediks, en zij vulden een spons met edik, en omlegden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond. Toen Jezus dan den edik genomen had, zeide Hij:

Het is volbracht!

En het hoofd buigende, gaf den geest.

O help, Christus, Zoon van God, door Uw bitter lijden, dat wij U steeds dienstbaar zijn, alle ondeugd mijden, Uw dood en de oorzaak daarvan, tot ons heil gedenken, daarvoor, hoewel arm en zwak, U dankoffers brengen.

Nederlandse tekst

Statenvertaling Johannes 18 en 19: 1 - 30

Also hat Gott die Welt geliebt (SWV 380)

Also hat Gott die Welt geliebt, dass er seinen eingebornen Sohn gab auf dass alle die an ihn glauben nicht verloren werden, sondern das ewige Leben haben

Zo lief had God de wereld, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gaf opdat allen die in hem geloven niet verloren gaan doch het eeuwige leven zullen hebben.

Dit concert werd mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van:

VOS financieel beheer

Van Lenneplan 16, 3818 VE Amersfoort (033) 461 32 56

administratie - boekhouding - belastingzaken - computerdienstverlening -

MKB startersbegeleiding

Van Hooren en Van Hees Muziek

Voor al uw hoge noten!

Uw speciaalzaak in:

- **Bladmuziek**
- **Muziek-accessoires**
- **Muziek cadeau-artikelen**
- **Hohner mondharmonicas**
- **Aura blokfluiten**

Zuidsingel 8A 3811 HA Amersfoort

033 - 46 32 156

www.bladmuziekamersfoort.nl